

Slovenski računovodski standard 33 (2006)

RAČUNOVODSKE REŠITVE V DRUŠTVIH IN INVALIDSKIH ORGANIZACIJAH

A. Uvod

Ta standard ureja računovodstvo v društvih in njihovih zvezah (odslej društvo) ter posebnosti pri izkazovanju odhodkov, prihodkov in poslovnega izida tistih društev, ki so na podlagi zakona o invalidskih organizacijah pridobila status invalidske organizacije. Pri računovodskem obravnavanju poslovnih dogodkov, glede katerih ta standard ne določa pravil, uporabljajo društva pravila, določena s splošnimi slovenskimi računovodskimi standardi.

Ta standard določa način vodenja poslovnih knjig in sestavljanja letnih poročil za društva ter obdeluje ugotavljanje in obravnavanje presežka prihodkov in presežka odhodkov. Določa tudi nekatera pravila pripoznavanja in vrednotenja bilančnih postavk.

Standard (poglavje B) je treba brati skupaj z opredelitvami ključnih pojmov (poglavjem C), pojasnili (poglavjem Č) in Uvodom v slovenske računovodske standarde (2006).

B. Standard

33.1. Društvo vodi temeljne poslovne knjige v skladu z izbranim načinom vodenja poslovnih knjig in na podlagi knjigovodskih listin, kakor določa ta standard.

33.2. Društvo vodi pomožne poslovne knjige v obsegu, ki je glede na področje in obseg njegove dejavnosti potreben za pojasnjevanje postavk v temeljnih poslovnih knjigah in za sprotno ugotavljanje stanja.

33.3. Društvo sestavi na podlagi podatkov, izkazanih v poslovnih knjigah, in popisa na koncu obračunskega obdobja letno poročilo, ki obsega

- bilanco stanja, ki izkazuje stanje sredstev in obveznosti do njihovih virov na koncu obračunskega obdobja, ter
- izkaz poslovnega izida, ki izkazuje stroške, donose, prihodke in presežek prihodkov ali presežek odhodkov v obračunskem obdobju.

a) Letno poročilo o poslovanju

33.4. Društvo sestavi na koncu obračunskega obdobja bilanco stanja in izkaz poslovnega izida, kakor določa ta standard.

33.5. Bilanco stanja sestavljajo najmanj tele postavke:

Sredstva

1. Osnovna sredstva po knjigovodski vrednosti in dolgoročne aktivne časovne razmejitev
2. Dolgoročne terjatve in finančne naložbe
3. Zaloge
4. Terjatve do članov in kupcev
5. Druge kratkoročne terjatve in kratkoročne finančne naložbe
6. Denarna sredstva
7. Kratkoročne aktivne časovne razmejitev

Skupaj sredstva (od 1 do 7)

Obveznosti do virov sredstev

8. Društveni sklad
9. Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve
10. Dolgoročni dolgovi
11. Kratkoročni dolgovi do članov in dobaviteljev
12. Drugi kratkoročni dolgovi
13. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve

Skupaj obveznosti do virov sredstev (od 8 do 13).

V posameznih postavkah bilance stanja se izkažejo tile podatki:

Osnovna sredstva po knjigovodski vrednosti in dolgoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo knjigovodsko vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev na dan bilanciranja, ki je razlika med nabavno vrednostjo in nabranim popravkom vrednosti, ter knjigovodsko vrednost dolgoročnih aktivnih časovnih razmejitev. V tej postavki se izkažejo tudi predujmi, dani za nakup osnovnih sredstev.

Dolgoročne terjatve in dolgoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost dolgoročnih terjatev in dolgoročnih finančnih naložb, ki jih ima društvo na dan bilanciranja. Tisti zneski dolgoročnih terjatev in dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, se izkažejo med kratkoročnimi terjatvami oziroma kratkoročnimi finančnimi naložbami.

Zaloge zajemajo vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga ter zalog proizvodov, nedokončane proizvodnje in nedokončanih storitev na koncu obračunskega obdobja.

Terjatve do članov in kupcev zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih terjatev do članov in kupcev na dan bilanciranja, ki še niso plačane. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski dolgoročnih terjatev do članov in kupcev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Druge kratkoročne terjatve in kratkoročne finančne naložbe zajemajo knjigovodsko vrednost kratkoročnih terjatev do dobaviteljev iz kratkoročnih predujmov ter kratkoročnih finančnih naložb in kratkoročnih terjatev iz drugih naslovov, razen kratkoročnih terjatev do članov in kupcev na dan bilanciranja. V tej postavki se izkažejo tudi tisti zneski drugih dolgoročnih terjatev in dolgoročnih finančnih naložb, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Denarna sredstva zajemajo denarna sredstva na računih, prek katerih društvo posluje, depozite na takojšnji odpoklic, prejete čeke in gotovino v blagajni ter izdane čeke kot odbitno postavko.

Kratkoročne aktivne časovne razmejitve zajemajo zneske kratkoročnih aktivnih časovnih razmejitev na dan bilance stanja.

Društveni sklad zajema znesek društvenega sklada za osnovna sredstva, presežek prihodkov, razporejen za določene namene, nerazporejeni presežek prihodkov, presežke iz prevrednotenja in nepokriti presežek odhodkov (odbitna postavka). Če je znesek nepokritega presežka odhodkov večji od zneska ostalih sestavin društvenega sklada, se razlika izkaže kot postavka, ki zmanjšuje obveznosti do virov sredstev.

Rezervacije in dolgoročne pasivne časovne razmejitve zajemajo zneske rezervacij, oblikovanih z vnaprejšnjim vračunavanjem stroškov oziroma odhodkov, in druge dolgoročne razmejitve prihodkov.

Dolgoročni dolgovi zajemajo zneske dobljenih dolgoročnih posojil, dobljenih dolgoročnih blagovnih kreditov in drugih dolgoročnih dolgov na dan bilance stanja, razen tistih zneskov

dolgoročnih dolgov, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani, in se izkazujejo med kratkoročnimi dolgovi.

Kratkoročni dolgovi do članov in dobaviteljev zajemajo zneske kratkoročnih dolgov na dan bilanciranja ter tiste zneske dolgoročnih dolgov do članov in dobaviteljev, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Drugi kratkoročni dolgovi zajemajo zneske kratkoročnih dolgov do kupcev iz predujmov, kratkoročnih obveznosti do posojilodajalcev in kratkoročnih obveznosti iz drugih naslovov ter tiste zneske drugih dolgoročnih dolgov, ki zapadejo v plačilo v naslednjem obračunskem obdobju ali so že zapadli v plačilo, pa še niso plačani.

Kratkoročne pasivne časovne razmejitev zajemajo zneske kratkoročnih pasivnih časovnih razmejitev na dan bilance stanja.

33.6. Sredstva, obveznosti in društveni sklad se vrednotijo in izkazujejo po tehle pravilih:

1. Osnovna sredstva zajemajo opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva, ki jih ima društvo za ustvarjanje proizvodov ali opravljanje storitev oziroma dajanje v najem ali za pisarniške namene in se bodo po pričakovanjih uporabljala v več kot enem obračunskem obdobju.

Osnovna sredstva se vrednotijo po dokumentirani nakupni ceni, povečani za dokumentirane oziroma dokazljive neposredne stroške, ki jih je mogoče pripisati njihovi usposobitvi za uporabo. Nabavna vrednost podarjenih osnovnih sredstev, katerih nakupna cena oziroma tržna vrednost ni znana, se določi z ocenitvijo, pri čemer se upošteva nabavna vrednost enakega ali primerljivega osnovnega sredstva. Osnovna sredstva, ki jih je izdelalo društvo samo, se vrednotijo po stroških, ki jih je mogoče pripisati njihovi usposobitvi za uporabo.

Nabavna vrednost osnovnih sredstev se zmanjšuje posredno z letnimi popravki te vrednosti, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, izračunanih iz najkrajših dob koristnosti, ki jih vnaprej določi društvo.

Opredmetena osnovna sredstva se lahko prevrednotijo zaradi okrepitve na podlagi ocenitve, ki jo opravi pooblaščen ocenjevalec vrednosti sredstev. Za znesek prevrednotenja zaradi okrepitve se izkaže presežek iz prevrednotenja. Opredmetena osnovna sredstva se zaradi oslabitve prevrednotujejo, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo nadomestljivo vrednost.

Za znesek prevrednotenja zaradi oslabitve se izkažejo drugi odhodki. Pri prevrednotenju zaradi odprave oslabitve se do zneska prejšnje oslabitve izkažejo drugi prihodki, za preostali znesek prevrednotenja pa se izkaže presežek iz prevrednotenja. Če je bilo opredmeteno osnovno sredstvo pred prevrednotenjem zaradi oslabitve okrepljeno, se najprej zmanjša presežek iz prevrednotenja, za preostali znesek pa se izkažejo drugi odhodki.

Neopredmetena osnovna sredstva se zaradi okrepitve ne prevrednotujejo, zaradi oslabitve pa se, če njihova knjigovodska vrednost presega njihovo nadomestljivo vrednost.

Dolgoročno razmejeni stroški (stroški razvijanja in vnaprej plačani stroški) so tisti stroški, ki se nanašajo na več obračunskih obdobj. Vrednotijo se z zaračunanimi zneski, razen vnaprej plačanih stroškov, ki se vrednotijo s plačanimi zneski. Za znesek, ki se prenese v stroške, se vnaprej plačani stroški zmanjšajo neposredno, stroški razvijanja pa se zmanjšujejo posredno z letnimi popravki, ugotovljenimi na podlagi amortizacijskih stopenj, ki jih vnaprej določi društvo.

Društvo lahko opredmetena osnovna sredstva in neopredmetena sredstva ter dolgoročne aktivne časovne razmejitev vrednoti v skladu s SRS 1, 2 in 10.

2. Dolgoročne finančne naložbe so naložbe v obliki danih dolgoročnih posojil ter pridobljenih dolgoročnih vrednostnih papirjev in lastniških deležev (kapitala), ki bodo zapadle v plačilo ali jih bo društvo prodalo čez več kot 12 mesecev.

Dolgoročne finančne naložbe v posojila se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov. Naložbe v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo po nakupni ceni.

Prevrednotovanje dolgoročnih finančnih naložb zaradi okrepitve se ne opravlja.

Dolgoročne finančne naložbe se prevrednotijo zaradi oslabitve, če se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti. Zmanjšajo se s popravkom vrednosti, ki se oblikuje v breme finančnih odhodkov. Odpisi dolgoročnih finančnih naložb se tedaj, ko so utemeljeni z ustreznimi listinami, pokrijejo v breme tako oblikovanih popravkov vrednosti.

Društvo lahko dolgoročne finančne naložbe vrednoti v skladu s SRS 3.

3. Dolgoročne terjatve so terjatve, ki zapadejo v plačilo čez več kot 12 mesecev. Vrednotijo se z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov.

Prevrednotovanje dolgoročnih terjatev zaradi okrepitve se ne opravlja.

Dvomljive, sporne in neizterljive dolgoročne terjatve se prevrednotijo zaradi oslabitve, če se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti. Zmanjšajo se s popravkom vrednosti, ki se oblikuje v breme drugih odhodkov. Odpisi dolgoročnih terjatev se tedaj, ko so utemeljeni z ustreznimi listinami, pokrijejo v breme tako oblikovanih popravkov vrednosti.

Društvo lahko dolgoročne terjatve vrednoti v skladu s SRS 5.

4. Zaloge materiala in trgovskega blaga se vrednotijo po nakupnih cenah, **zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje** pa s stroški izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Porabljene zaloge se vrednotijo po izbrani metodi.

Zaloge materiala in trgovskega blaga se lahko na koncu obračunskega obdobja ovrednotijo po zadnjih dokumentiranih nakupnih cenah, zaloge proizvodov in nedokončane proizvodnje pa po zadnjih cenah potroškov izdelavnega materiala in tujih izdelavnih storitev. Za ugotovljene razlike se popravijo stroški porabljenega materiala ali prodanega trgovskega blaga oziroma materiala in storitev.

Nekurantne zaloge materiala se prevrednotijo, če je njihova knjigovodska vrednost večja od njihove nadomestljive vrednosti, nekurantne zaloge trgovskega blaga in proizvodov pa, če je njihova knjigovodska vrednost večja od njihove iztržljive vrednosti.

Društvo lahko zaloge vrednoti v skladu s SRS 4.

5. Kratkoročne terjatve in finančne naložbe so tiste terjatve in finančne naložbe, ki zapadejo v plačilo najpozneje v 12 mesecih oziroma so namenjene prodaji. Med kratkoročne finančne naložbe se uvrščajo tudi vrednostni papirji in menice, prejeti za poplačilo terjatev iz poslovanja. Kratkoročne terjatve in finančne naložbe, razen naložb v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin terja od dolžnikov. Naložbe v kapital, vrednostne papirje in terjatve, pridobljene z nakupom, se vrednotijo po nakupni ceni.

Prevrednotovanje kratkoročnih terjatev in finančnih naložb zaradi okrepitve se ne opravlja.

Dvomljive, sporne in neizterljive kratkoročne terjatve in finančne naložbe se prevrednotijo zaradi oslabitve, če se utemeljeno domneva, da ne bodo poravnane oziroma da ne bodo poravnane v celoti. Zmanjšajo se s popravkom vrednosti, ki se oblikuje v breme drugih odhodkov oziroma finančnih odhodkov. Odpisi kratkoročnih terjatev in finančnih naložb se tedaj, ko so utemeljeni z ustreznimi listinami, pokrijejo v breme tako oblikovanih popravkov vrednosti.

Društvo lahko kratkoročne finančne naložbe vrednoti v skladu s SRS 3.

6. Denarna sredstva so gotovina v blagajni, denarna sredstva na vpogled na računih pri bankah in prejeti čeki. Izdani čeki niso denarna sredstva, se pa med denarnimi sredstvi izkazujejo kot odbitna postavka.

7. Kratkoročne aktivne časovne razmejitve so zneski obveznosti ali plačil, ki kot stroški oziroma odhodki še ne vplivajo na poslovni izid oziroma še ne povečujejo vrednosti sredstev, in zneski prihodkov, ki še niso zaračunani, a so že vključeni v poslovni izid obračunskega obdobja.

8. Dolgoročni dolgovi so posojila, dobljena pri bankah in drugih posojilodajalcih, pa tudi dobljeni blagovni krediti in druge obveznosti iz poslovanja, katerih rok vračila presega 12 mesecev. Dolgoročni dolgovi se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin dolguje upnikom.

Društvo lahko dolgoročne dolgove vrednoti v skladu s SRS 9.

9. Kratkoročni dolgovi so obveznosti do dobaviteljev, obveznosti do kupcev iz predujmov, obveznosti do posojilodajalcev in obveznosti iz drugih naslovov, ki zapadejo v plačilo najpozneje v 12 mesecih. Kratkoročni dolgovi se vrednotijo z zneski, ki jih društvo na podlagi verodostojnih knjigovodskih listin dolguje upnikom.

Društvo lahko kratkoročne dolgove vrednoti v skladu s SRS 11.

10. Rezervacije so zneski, namenjeni pokritju sedanjih obvez, ki se bodo po predvidevanjih na podlagi obvezujočih preteklih dogodkov pojavile v obdobju, ki ni z gotovostjo določeno, in katerih velikost je mogoče zanesljivo izmeriti.

11. Dolgoročne pasivne časovne razmejitve so odloženi prihodki, ki bodo v obdobju, daljšem od leta dni, pokrili predvidene odhodke. Kot dolgoročne pasivne časovne razmejitve se izkazujejo tudi zneski podpor, prejetih iz proračuna, in donacij, namenjeni pridobitvi opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, če se popravki nabavne vrednosti teh sredstev oblikujejo v breme amortizacijskih stroškov.

12. Kratkoročne pasivne časovne razmejitve so zneski vnaprej vračunanih stroškov oziroma odhodkov za obdobje do 12 mesecev, za katere še niso nastale obveznosti, in zneski kratkoročno odloženih prihodkov, za katere so že nastale terjatve ali so že bili plačani, vendar še niso izpolnjeni pogoji za njih pripoznanje.

13. Društveni sklad je znesek razlike med (večjo) vrednostjo sredstev skupaj z aktivnimi časovnimi razmejitvami in vrednostjo dolgov skupaj s pasivnimi časovnimi razmejitvami.

33.7. Izkaz poslovnega izida sestavljajo najmanj tele postavke:

Stroški

1. Nabavna vrednost nabavljenih materiala in trgovskega blaga
2. Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga
3. Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga
4. Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga (1 + 2 – 3)
5. Stroški storitev
6. Stroški dela
7. Dotacije drugim pravnim osebam
8. Stroški naložbenja (investiranja)
9. Amortizacijski stroški
10. Finančni odhodki
11. Drugi odhodki
12. Davek od dohodkov pravnih oseb

13. Presežek prihodkov (od 17 do 19 – od 4 do 12)

Prihodki

14. Prihodki od dejavnosti

- a) dotacije Fundacije za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v Republiki Sloveniji
- b) dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev
- c) dotacije drugih fundacij, skladov in ustanov
- č) donacije drugih pravnih in fizičnih oseb
- d) prispevki uporabnikov posebnih socialnih programov
- e) članarine in prispevki članov
- f) prihodki od prodaje trgovskega blaga in storitev

15. Povečanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev

16. Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev

17. Donosi od dejavnosti (14 + 15 – 16)

18. Finančni prihodki

19. Drugi prihodki

20. Presežek odhodkov (od 4 do 12 – od 17 do 19)

21. Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj.

Razčlenitev prihodkov od dejavnosti v postavki 14 je obvezna le za invalidske organizacije.

V posameznih postavkah izkaza poslovnega izida se izkažejo tile podatki:

Nabavna vrednost nabavljenih materiala in trgovskega blaga zajema vrednost materiala in trgovskega blaga, nabavljenih v obračunskem obdobju, obračunano po nakupnih cenah.

Zmanjšanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga je razlika med (večjo) vrednostjo zalog materiala in trgovskega blaga na začetku obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na koncu obračunskega obdobja.

Povečanje vrednosti zalog materiala in trgovskega blaga je razlika med (večjo) vrednostjo zalog materiala in trgovskega blaga na koncu obračunskega obdobja ter njihovo vrednostjo na začetku obračunskega obdobja.

Stroški porabljenega materiala in prodanega trgovskega blaga se ugotovijo tako, da se od vrednosti zalog na začetku obračunskega obdobja, povečane za vrednost nabav v obračunskem obdobju, odšteje vrednost zalog na koncu obračunskega obdobja.

Stroški storitev zajemajo vrednosti v obračunskem obdobju opravljenih storitev drugih pravnih in fizičnih oseb, ki bremenijo poslovni izid v obračunskem obdobju.

Stroški dela zajemajo zneske plač, nadomestil plač, kolikor bremenijo društvo, dajatev v naravi, vrednosti daril in nagrad zaposlencem, prejemkov ali povračil, ki pripadajo zaposlencem na podlagi delovnega razmerja, ter dajatev, ki se obračunavajo od naštetih prejemkov in bremenijo društvo.

Dotacije drugim pravnim osebam zajemajo zneske sredstev, ki jih društvo prenese drugim pravnim osebam skladno z nameni, za katere je ustanovljeno.

Stroški naložbenja (investiranja) zajemajo zneske plačil za stroške, ki sestavljajo nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Amortizacijski stroški zajemajo zneske stroškov amortizacije opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev v obračunskem obdobju.

Finančni odhodki zajemajo zneske obresti, popravkov oziroma odpisov finančnih naložb in drugih finančnih odhodkov, ki bremenijo prihodke v obračunskem obdobju.

Drugi odhodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih primanjkljajev, popravkov sredstev, izgub, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, in drugih podobnih postavk ter zneske dajatev razen tistih, ki sodijo med stroške dela ali se vračunavajo v nabavno (nakupno) vrednost pridobljenih materiala, storitev, blaga ter opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Davek od dohodkov pravnih oseb je znesek obveznosti za plačilo tega davka, ki ga ugotovi društvo za obračunsko obdobje.

Presežek prihodkov je razlika med (večjim) zneskom prihodkov in zneskom odhodkov v obračunskem obdobju, zmanjšana za obračunani davek od dohodkov pravnih oseb.

Prihodki od dejavnosti zajemajo zneske članarin, prostovoljnih prispevkov članov, dotacij iz fundacij oziroma ustanov, dotacij iz proračunskih sredstev, donacij pravnih in fizičnih oseb, prihodkov od prodaje materiala, proizvodov, trgovskega blaga in storitev ter drugih prihodkov, doseženih z opravljanjem dejavnosti, ki se nanašajo na obračunsko obdobje.

Povečanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja.

Zmanjšanje vrednosti zalog proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev je razlika med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na začetku obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na koncu obračunskega obdobja.

Donosi od dejavnosti se ugotovijo tako, da se poslovni prihodki popravijo za razliko med (večjo) vrednostjo zalog gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev na koncu obračunskega obdobja ter vrednostjo teh zalog na začetku obračunskega obdobja.

Finančni prihodki zajemajo zneske obresti in drugih finančnih prihodkov, ki se nanašajo na obračunsko obdobje.

Drugi prihodki zajemajo zneske neobičajnih postavk, popisnih presežkov in dobičkov, nastalih pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ter druge podobne postavke. Med drugimi prihodki se izkazujejo tudi prevrednotovalni prihodki, nastali ob odpravi oslabitve sredstev.

Presežek odhodkov je razlika med (večjimi) odhodki in prihodki v obračunskem obdobju.

Kritje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja iz presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj zajema tisti znesek presežka prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, ki ga društvo nameni za pokrivanje odhodkov obravnavanega obračunskega obdobja.

33.8. Stroški, odhodki in prihodki se pripoznavajo, merijo in izkazujejo po tehle pravilih:

1. Stroški porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga se pripoznajo v obračunskem obdobju, v katerem se material porabi oziroma se material ali trgovsko blago proda. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni stroški porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga iz prejšnjih let. Stroški porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga, ki so se zadrževali v zalogah, se ugotovijo po izbrani metodi, stroški porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga, ki se niso zadrževali v zalogah, pa se pripoznajo v nakupni vrednosti.

Društvo lahko na kontih stroškov materiala in prodanega trgovskega blaga knjiži med obračunskim obdobjem nakupno vrednost tedaj kupljenih količin materiala in trgovskega blaga,

na koncu obračunskega obdobja pa uskladi znesek stroškov porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga glede na spremembo vrednosti zalog, ugotovljeno s popisom količin in njihovim ovrednotenjem po zadnjih nakupnih cenah.

Popusti, izkazani na računih, zmanjšujejo nakupno vrednost materiala in trgovskega blaga, pozneje odobreni popusti pa zmanjšujejo stroške porabljenega ali prodanega materiala in prodanega trgovskega blaga obračunskega obdobja, v katerem so bili odobreni.

2. Stroški storitev so stroški storitev drugih pravnih in fizičnih oseb. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni stroški storitev iz prejšnjih let. Ugotovijo se v znesku, ki ga je zaračunal dobavitelj storitve. Med stroške storitev se štejejo tudi stroški službenih potovanj zaposlencev, stroški po pogodbah o delu, avtorski honorarji, nagrade za opravljeno delo, sejnine, v invalidskih organizacijah tudi stroški občasne ali začasne nege invalidov oziroma pomoči invalidom, povračila stroškov članom društva pri opravljanju njegove dejavnosti in podobno.

3. Stroški dela so plače, nadomestila plač, ki bremenijo društvo, dajatve v naravi, vrednosti daril in nagrad zaposlencem, prejemki ali povračila, ki pripadajo zaposlencem na podlagi delovnega razmerja, ter dajatve, ki se obračunavajo od naštetih prejemkov in bremenijo društvo. Znesek stroškov dela se ugotovi v skladu s predpisi, kolektivnimi pogodbami in notranjimi akti, ki se nanašajo na prejemke iz delovnega razmerja. Stroški dela se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo.

4. Dotacije drugim pravnim osebam so zneski sredstev, ki jih društvo prenese drugim pravnim osebam skladno z nameni, za katere je ustanovljeno.

5. Stroški naložbenja (investiranja) so zneski plačil za stroške, ki sestavljajo nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.

Za znesek stroškov naložbenja oblikuje društvo v okviru društvenega sklada poseben sklad za osnovna sredstva. Ta se zmanjšuje za obračunane popravke vrednosti in presežke iz prevrednotenja opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Če društvo nabavi opredmeteno osnovno sredstvo ali neopredmeteno sredstvo s pomočjo tujih virov (posojil ali blagovnih kreditov), ob odplačilu posojila oziroma kredita izkaže stroške naložbenja le za tisti del nabavne vrednosti, ki je bil financiran s tujim virom in je zajet v obroku odplačila.

6. Amortizacijski stroški so zneski popravkov vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev v obračunskem obdobju razen dela, ki se krije v breme društvenega sklada.

7. Finančni odhodki so obresti, zneski, ki izhajajo iz prevrednotenja posojil, terjatev ali dolgov zaradi ohranjanja njihove realne vrednosti, izgube, nastale pri prodaji finančnih naložb, in zneski popravkov oziroma odpisov finančnih naložb. Znesek finančnih odhodkov se ugotovi na podlagi pogodb ali predpisov. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni finančni odhodki iz prejšnjih let.

8. Drugi odhodki so neobičajne postavke, popisni primanjkljaji, prevrednotovalni popravki sredstev zaradi oslabitve, izgube, nastale pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ter druge podobne postavke. Drugi odhodki so tudi dajatve, ki jih določa zakon ali drug predpis, ki temelji na zakonu, razen tistih, ki sodijo med stroške dela ali pa se obračunavajo od nakupne vrednosti pridobljenih materiala, storitev, blaga ter opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Med druge odhodke se šteje tudi davek od dohodka pravnih oseb, ki se nanaša na prejšnja leta. V ugotovljenih zneskih se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni drugi odhodki iz prejšnjih let. Kot drugi odhodki se obravnavajo tudi v prejšnjih letih preveč zaračunani poslovni ali finančni prihodki.

9. Davek od dohodkov pravnih oseb je znesek obveznosti za plačilo tega davka, ki ga ugotovi društvo za obračunsko obdobje. Ugotovljeni znesek zmanjša presežek prihodkov obračunskega obdobja.

10. Prihodki od dejavnosti so članarine, prostovoljni prispevki članov, prejemki iz materialnih pravic, dotacije iz proračunskih in drugih javnih sredstev, zneski, prejeti iz sredstev ustanov (fundacij) ali drugih organizacij, ki zbirajo sredstva za delovanje društev, prejete donacije, prihodki od prodaje materiala, proizvodov, trgovskega blaga in storitev ter drugi prihodki, doseženi z opravljanjem dejavnosti društva.

Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo oziroma ko so prejeti. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni prihodki iz prejšnjih let.

Ne glede na prejšnji odstavek se denarna sredstva, prejeta za plačilo izbranih stroškov oziroma odhodkov, pripoznavajo kot prihodki skladno z nastajanjem stroškov oziroma odhodkov, za katerih pokritje so bila prejeta.

11. Finančni prihodki so obresti, dobički, nastali pri prodaji finančnih naložb, deleži v dobičku podjetij in zneski, ki izhajajo iz prevrednotovanja posojil, terjatev ali obveznosti zaradi ohranjanja njihove realne vrednosti. Znesek finančnih prihodkov se ugotovi v skladu s pogodbami ali predpisi. Pripoznajo se v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni finančni prihodki iz prejšnjih let.

12. Drugi prihodki so neobičajne postavke, popisni presežki, dobički, nastali pri prodaji opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ter druge podobne postavke. V ugotovljenih zneskih se pripoznajo v obračunskem obdobju, na katero se nanašajo. Pripoznajo se tudi v obračunskem obdobju ugotovljeni drugi prihodki iz prejšnjih let. Kot drugi prihodki se obravnavajo tudi v prejšnjih letih preveč zaračunani odhodki.

b) Vodenje poslovnih knjig

33.9. Društvo vodi poslovne knjige na način, ki omogoča izkazovanje podatkov, potrebnih za sestavitev letne bilance stanja in izkaza poslovnega izida. Če ne izkazuje podatkov, potrebnih za sestavitev računovodskih izkazov, v poslovnih knjigah, jih zagotovi z letnim popisom.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, prirejenega za njegove potrebe, razen če se v svojem temeljnem ali drugem aktu odloči za uporabo enostavnega knjigovodstva v skladu z naslednjim (tretjim) odstavkom.

Društvo lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, pojasnjenih v SRS 33.10, če zadošča vsaj dvema izmed tehle meril:

- povprečno število redno zaposlenih na zadnji dan prejšnjega obračunskega obdobja ne presega 2;
- letni prihodki prejšnjega obračunskega obdobja ne presegajo 5 milijonov tolarjev;
- povprečna vrednost sredstev (aktive) na začetku obračunskega obdobja ne presega 5 milijonov tolarjev.

33.10. Društvo, ki izpolnjuje pogoje, določene v tretjem odstavku SRS 33.9, lahko vodi poslovne knjige po načelih enostavnega knjigovodstva, ki obsega knjigo prihodkov in odhodkov ter knjigo terjatev in obveznosti.

Knjiga prihodkov in odhodkov ima stolpce po vrstah prihodkov in odhodkov, kar skupaj z drugimi evidencami ter popisom sredstev in obveznosti do njihovih virov omogoča sestavitev izkaza poslovnega izida na koncu obračunskega obdobja.

Knjiga terjatev in obveznosti je razčlenjena po njihovih vrstah. Podatke o terjatvah in obveznostih ter njihovem poravnavanju vpisuje društvo najmanj enkrat mesečno.

Ne glede na prejšnje določbe lahko društvo, katerega prihodki prejšnjega obračunskega obdobja so manjši od milijona tolarjev, vodi le knjigo prejemkov in izdatkov (blagajniški dnevnik), preostale podatke za letno poročilo pa zagotovi z letnim popisom in ocenitvijo.

33.11. Kot poslovno dokumentacijo mora društvo zagotoviti tudi po časovnem zaporedju urejene izpiske o spremembah stanja na računih pri bankah.

33.12. Društvo, ki vodi poslovne knjige po načelih dvostavnega knjigovodstva, zagotovi v njih najmanj konte, ki so potrebni za letno izkazovanje premoženjsko-finančnega poslovanja v bilanci stanja in izkazu poslovnega izida. Konte določi skladno s kontnim okvirom, ki ga predpiše Slovenski inštitut za revizijo, in svojimi potrebami.

33.13. Društvo, ki ima v lasti ali finančnem najemu osnovna sredstva, mora ne glede na izbrani način vodenja poslovnih knjig voditi register osnovnih sredstev. Vanj vpiše registrsko številko osnovnega sredstva, datum pridobitve, ime, podatke o listini o pridobitvi, prvotno nabavno vrednost in podatke o odtujitvi. V register ne vpisuje prevrednotenij in popravkov vrednosti.

33.14. Knjižbe v poslovnih knjigah morajo temeljiti na verodostojnih knjigovodskih listinah in biti opravljene najpozneje v mesecu dni od dneva izdaje ali prejetja teh listin. Še ne knjižene knjigovodske listine morajo biti na voljo na kraju, kjer društvo vodi poslovne knjige.

Društvo vodi poslovne knjige na prostih listih, vezane ali prenesene v računalnik, tako da se lahko po potrebi tiskajo ali prikazujejo na zaslonu. Poslovne knjige zaključi s stanjem na dan 31. decembra, v primeru prenehanja opravljanja svoje dejavnosti oziroma statusne spremembe pa z dnem te spremembe. Registra osnovnih sredstev ne zaključuje.

Društvo vodi poslovne knjige po načelih urejenega knjigovodstva, ki so zapisana v SRS 22 – Poslovne knjige.

Društvo v poslovnih knjigah ali posebnih evidencah izkazuje podatke o porabi namenskih javnih in drugih sredstev, prejetih za delovanje, za izvajanje posebnih socialnih programov in naložbe.

c) Knjigovodske listine

33.15. Knjigovodska listina je verodostojna, če se pri njenem kontroliranju pokaže, da lahko strokovna oseba, ki ni sodelovala v poslovnem dogodku, na njeni podlagi popolnoma jasno in brez dvomov spozna naravo in obseg poslovnega dogodka.

č) Popis sredstev in dolgov

33.16. Društvo mora ne glede na način vodenja poslovnih knjig na koncu obračunskega obdobja popisati sredstva in dolgove. Popis je treba opraviti tudi na začetku oziroma ob prenehanju opravljanja dejavnosti in ob nastanku statusne spremembe.

Popisni list podpišejo osebe, ki so opravile popis, in odgovorni predstavnik društva. V njem so predvsem tile podatki:

1. *osnovna sredstva*: zaporedna oziroma registrska številka in ime (vrsta), nabavna vrednost, popravek vrednosti pred prevrednotenjem, popravek vrednosti zaradi amortiziranja, popravek vrednosti zaradi prevrednotenja ter knjigovodska vrednost;
2. *zaloge materiala in trgovskega blaga*: vrsta, merska enota, količina, nabavna (nakupna) cena in nabavna vrednost; na posebnem popisnem listu se popišejo zaloge nekurantnih materiala in trgovskega blaga;
3. *zaloge gotovih proizvodov ter nedokončanih proizvodov in storitev*: vrsta, merska enota in količina ter stroškovna cena (določena v skladu z izbrano metodo) glede na stopnjo dokončnosti; na posebnem popisnem listu se popišejo zaloge nekurantnih proizvodov;
4. *terjatve*: naslov, številka in datum računa oziroma druge knjigovodske listine, znesek terjatve oziroma posojila pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek terjatve po prevrednotenju; na posebnem popisnem listu se popišejo dvomljive, sporne in neizterljive terjatve;
5. *dolgovi*: naslov, številka in datum računa oziroma druge knjigovodske listine, znesek dolga oziroma posojila pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek dolga oziroma posojila po prevrednotenju;

6. *dolžniški vrednostni papirji*: vrsta, znesek terjatve oziroma obveznosti na podlagi dolžniškega vrednostnega papirja pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek terjatve oziroma obveznosti na podlagi dolžniškega vrednostnega papirja po prevrednotenju;
7. *finančne naložbe*: vrsta, znesek naložbe pred prevrednotenjem, znesek prevrednotenja, znesek naložbe po prevrednotenju;
8. *denarna sredstva v blagajni in banki ter čeki*: znesek gotovine v blagajni po apoenih, znesek denarnih sredstev po bančnih računih in znesek terjatev iz prejetih čekov po izdajateljih.

d) Dostop do poslovnih knjig in poročil

33.17. Poslovne knjige morajo biti v času delovanja društva na njegovem sedežu oziroma v kraju delovanja, kjer je registrirano. Če vodi poslovne knjige knjigovodski servis ali druga oseba, ki ima dovoljenje za opravljanje te dejavnosti, so lahko pri njem (njej).

C. Opredelitve ključnih pojmov

33.18. V tem standardu je uporabljenih nekaj izrazov, ki jih je treba razložiti in tako opredeliti ključne pojme.

- a) **Društvo** je organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih.
- b) **Invalidska organizacija** je organizacija, ustanovljena v skladu z zakonom o društvih, ki ima po zakonu o invalidskih organizacijah status invalidske organizacije.
- c) Z izrazom **obračunsko obdobje** je mišljeno koledarsko leto.
- č) Pri pojmovanju **sredstev** društva je treba upoštevati pravila iz splošnih slovenskih računovodskih standardov in tole dodatno opredelitev:
Zaloge so vse oblike surovin, materiala, blaga, nedokončanih proizvodov in storitev ter proizvodov, s katerimi razpolaga društvo.
- d) Pri pojmovanju **obveznosti do virov sredstev društva** je treba upoštevati pravila iz splošnih računovodskih standardov in tole dodatno opredelitev:
Društveni sklad je lastni vir financiranja društva. Sestavljen je iz ustanovitvenih vlog članov društva, sklada za osnovna sredstva, presežka iz prevrednotenja, rezerv, namenskih skladov in presežka prihodkov, zmanjšuje pa ga presežek odhodkov.
- e) **Stroški naložbenja (investiranja)** so plačani zneski, ki se nanašajo na nabavne vrednosti opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev.
- f) **Presežek prihodkov** je tisti del prihodkov obračunskega obdobja, ki ostane društvu po pokritju vseh odhodkov tega obdobja.
- g) **Presežek odhodkov** je tisti del odhodkov obračunskega obdobja, ki ga društvo ne pokrije s prihodki tega obdobja.
- h) **Pravne podlage** so državni oziroma občinski predpisi, pogodbe in pisno izražena odločitev upnika ali lastnika, da se odpoveduje terjatvi oziroma lastništvu na sredstvu.
- i) **Nekurantne zaloge** so zaloge materiala, proizvodov in trgovskega blaga, ki so poškodovani, nepotrebni oziroma neuporabni za opravljanje dejavnosti ali pa je njihova knjigovodska vrednost večja od nadomestljive oziroma tržne.
- j) **Dvomljiva terjatev** je terjatev, ki bi jo dolžnik že moral poravnati, pa je še ni, in terjatev, ki še ni zapadla v plačilo, pa okoliščine kažejo, da je dolžnik ob zapadlosti v celoti ali delno ne bo poravnal.
- k) **Sporna terjatev** je terjatev, ki je dolžnik v celoti ali delno ne prizna.
- l) **Neizterljiva terjatev** je terjatev, ki ne bo plačana, ker je dolžnik nedosegljiv ali ugovarja zaradi zastaranja ali ker za takšno domnevo obstajajo drugi razlogi.
- m) **Metoda za obračunavanje porabljenih zalog** je lahko metoda zaporednih cen ali metoda tehtanih povprečnih cen vključno z metodo drsečih povprečnih cen.

n) Pri pojmovanju **vrednosti sredstev** je treba upoštevati te opredelitve:

Nadomestljiva vrednost sredstva je ocenjena vrednost, za katero se pričakuje, da jo bo mogoče nadomestiti pri prihodnjem uporabljanju sredstva.

Nakupna cena je v računu ali pogodbi navedena cena količinske enote, ki jo je treba plačati in je že zmanjšana za v računu ali pogodbi odobrene popuste, a ne tudi za poznejše dobljene popuste.

Tržna cena je cena, po kateri je prodajalec pripravljen prodati blago in ga lahko tudi proda.

Č. Pojasnila

33.19. Gospodarske kategorije, obravnavane v tem standardu, so pojasnjene v splošnih računovodskih standardih, razen če so v tem standardu opredeljene drugače.

33.20. Društvo mora v svojem notranjem aktu določiti način računovodskega obravnavanja (pripoznavanja) stroškov, ki sestavljajo nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev. Izbrani način se v dobi koristnosti takega sredstva ne more spreminjati.

33.21. Društvo ima lahko v okviru društvenega sklada tudi rezerve ter namenske sklade za izobraževalne, socialne in druge namene v skladu s svojimi pravili in odločitvami. Društvo, ki obravnava nabavno vrednost opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev kot stroške naložbenja, zmanjšuje sklad za osnovna sredstva za popravke vrednosti takih sredstev.

Društveni sklad se poveča za presežek prihodkov ali zmanjša za presežek odhodkov. Ko se društvo razpusti, se najprej poravnajo njegove obveznosti do drugih, preostanek društvenega sklada pa se nameni tistemu upravičencu, ki ga določa predpis oziroma temeljni akt društva.

33.22. Društvo pokrije presežek odhodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj iz rezerv, iz presežkov prihodkov iz prejšnjih obračunskih obdobj, lahko pa tudi v breme drugih delov društvenega sklada, razen v breme sklada za osnovna sredstva in presežka iz prevrednotenja, oblikovanega zaradi okrepitve opredmetenih osnovnih sredstev, če za pokritje presežka odhodkov ni drugih možnosti.

33.23. Če društvo pri vrednotenju bilančnih postavk uporablja splošne slovenske računovodske standarde, to ni v nasprotju s tem standardom. V takšnem primeru ustrezno razčleni skupine kontov, določene s kontnim okvirom za društva.

33.24. Kot kratkoročne pasivne časovne razmejitev se izkazujejo tudi prejeta denarna sredstva, namenjena pokrivanju izbranih stroškov oziroma odhodkov, razen prejetih denarnih sredstev, namenjenih pridobivanju opredmetenih osnovnih sredstev in neopredmetenih sredstev, ki se izkazujejo kot dolgoročne pasivne časovne razmejitev, namenjene pokrivanju amortizacijskih stroškov."

D. Datuma sprejetja in začetka uporabe

33.25. Ta standard je sprejel strokovni svet Slovenskega inštituta za revizijo na svoji seji 17. novembra 2005. K njemu je dal soglasje minister za finance. Društva in invalidske organizacije ga začnejo uporabljati s 1. januarjem 2006.

Invalidske organizacije z dnem začetka uporabe tega standarda prenehajo uporabljati SRS 40 – Računovodske rešitve v invalidskih organizacijah (2004), druga društva pa SRS 33 – Računovodske rešitve v društvih (2002).